

ABONAMENTUL
 Pe un an . . . 24 Cor.
 Pe o jum. de an 12 „
 Pe trei luni . . . 6 „
 Pentru România şi
 străinătate:
 Pe un an . . . 40 lei.
 Pe o jum. de an 20 „

TELEFON N. 226.

GAZETA TRANSILVÂNIEI

ZIAR POLITIC NAȚIONAL.

REDAȚIA
 ŞI ADMINISTRAȚIA
 Str. Prundului Nr. 16

INSERATELE
 se primesc la adminis-
 trație. Prețul după tarife
 și învoială.

Manuscrisurile nu se în-
 napoiază.

Fire de tort...

„Viitorul unui neam 1-1
 țese femeia.”
 Carmen Sylva

Înainte cu vre-o trei ani redac-
 torul „Solei satelor” a întâlnit prin
 părțile Huedinului un tânăr plăcut
 la graiu și la înfățișare, pe pictorul
 neamț Wili Habl, care-i spunea că
 a venit prin părțile noastre anume
 să prindă cu meșteșugul său pe
 bărtie, ori pe pânză, portul nostru
 românesc și toată făptura noastră
 de neam ales. Acest tânăr spunea că
 comori neprețuite de frumoasă să
 ascund prin văile satelor noastre și
 ce lucruri minunate în căsuțele no-
 stre coperite cu paie, încât el a venit
 de departe și cu mari cheltuieli, ca
 după învățătura din școală de bele-
 arte să învețe a potrivi colorile de
 pe cusăturile și țesăturile țărancilor
 noastre. Și lăuda — străinul — mi-
 nunatele lucruri izvodite de mîntea
 și gustul ales al Româncelor din
 văile Ardealului nostru.

Tot cam atunci ceteam în „Gla-
 sul vremii” din America altă știre
 îmbucurătoare cu privire la portul
 românesc: „Sub înaltul protectorat
 al Reginei Carmen Sylva și al Prin-
 cipesei — acum Regina — Maria a
 României, societatea femeilor ro-
 mâne” din București de ani de zile
 muncește pentru răspândirea fru-
 mosului port românesc în străinătate.
 Societatea aceasta a pus spre vedere
 în Berlin, Londra și Paris o seamă
 de costumuri, cari au încântat străinii.
 În Berlin multe dame din cea mai
 înaltă societate nemțească poartă
 vara cămăși (bluze) făcute din pânză
 românească, împodobite cu frumoa-
 sele noastre cusături românești —
 lucrute de harnicele noastre Ro-
 mânce.

„Principesa Ghica, care e en-
 gleză din Londra, a îndrăgit stră-
 lucitul nostru port în așa măsură
 încât a făcut și ea, în Paris, o mare
 expoziție de costumuri la care a
 invitat și multe Americane din Sta-
 tele Unite. Despre această expoziție
 s'a publicat un lung articol în cel
 mai mare ziar din Pennsylvania,
 „The Pittsburger Leader”, care a
 dat și chipul unei pariziene îmbră-
 cate în portul românesc și să spu-
 nea, că cei ce au vizitat expoziția au
 rămas încantați de frumusețea portului
 nostru, care este „farmecător.”

„Americanele noastre din Ca-
 lifornia, Illinois, New-York, Massa-
 chussets, Rhode Island și Connecti-
 cut — spune mai departe ziarul
 american — au fost uimite de bogă-
 ția țesăturilor și cusăturilor ro-
 mânești și nu știau ce să admire
 mai mult: cămeșile, rochiile, șorțurile
 sau maramele de cap lucrute cu
 neîntrecută măiestrie de țărancele
 române. Ziarul din Pittsburg încheie
 cu prorocirea, că societatea înaltă
 americană în curând va îndrăgi ță-
 săturile și cusăturile de pânză ro-
 mânească.”

Și de fapt, cum scria o profe-
 soară de lucrul de mână, ceea ce iz-
 bește privirea mai tare, când vin
 alți oameni din alte neamuri și
 ne văd, este portul nostru național.

Toate neamurile își au por-
 tul lor, în care li se oglindesc
 aplicările și firea lor și de multeori
 portul arată sufletul aceluia ce-l
 poartă. Și este o strânsă legătură
 adâncă între vorbă și port. Portul
 nostru românesc este pentru mulțime,
 pentru masele mari, cari dau mi-
 lioanele de temelie a neamului și
 cari, dacă au vorbe străine, supă-
 rătoare în limbe și felul deosebit
 de graiu, și pentru-că au porturi
 deosebite și în la dictonul:

Ori vorbește cum ți e portul,
 Ori te poartă cum ți e vorba!

Vorba simplă și portul simplu
 ne amintește noblețea poporului român,
 ce ales-a *albul*, culoarea cea mai
 curată și mai gingașă din toate co-
 lorile firii. Și câtă curățenie, câtă
 fereală, ca să păstrezi haina albă,
 albă ca zăpada, albă ca lumina
 zilei, albă ca argintul cel curat. Și
 oare sufletul românesc nu este
 tot așa?

Dar podoaba portului? Mii de
 desemnuri, neîntrecute și aproape
 perzându-se în alb, cu o modestie
 fără margini și o băgare de seamă
 în alcătuire mai rară, arată, ca ziua,
 firea isteasă și iscusită a sufletului
 românesc.

Și așa cum e, portul nostru
 românesc este crezul faptic mărtu-
 risit al romanității poporului nostru.
 Mai ales acolo, unde este curat, el
 poartă pecetea întregității neatinsă a
 neamului nostru. Unde s'a schimbat
 s'a schimonosit, el descopere și a-
 rată influințele străine, bune-rele
 cum ar fi și arată că primejdia a-

menință armonia și întregirea sufle-
 tului românesc.

În părțile Bistriței spre pildă
 portul bărbătesc este aproape de tot
 săsit, iar în alte părți, în jurul Clu-
 jului, în Mănăștur, influințele stră-
 ine sunt și mai puternice și mai
 rele, căci portul nostru de pe acolo
 e cum să cade unguresc...

Datorința noastră este și tre-
 buie să fie a scoate portul străin și
 a i reda poporului nostru portul său
 străbun așa cum ni s'a păstrat el
 în colțul acela de țară, în care și
 stăpânirea românească a durat mai
 îndelungat, în fostul ducat al Al-
 mașului, de care să ține Săliștea,
 frumoasa Săliște, cu portul ei și
 mai frumos și chiar și Orăștia cu
 portul său mai viu, mai înflorit, în
 mijlocul căreia și-a așezat harnica
 „Reuniune a femeilor române din
 comitatul Hunedoarei” atelierul prac-
 tic de țesături și cusături românești.

Dr. Valentin Drăgan.

(Va urma)

Un protest al Albanezilor din România.

Coloniile albaneze din București
 și Constanța au înaintat repre-
 zentanții marilor puteri următo-
 rul protest în contra încălcării teri-
 toriului Albaniei:

„După grele și lungi suferințe și
 lupte duse de națiunea albaneză în timp
 de atâtea secole, pentru conservarea
 individualității sale etnice, Marile Puteri
 au găsit-o demnă de o soartă mai
 bună și prin Protocolul încheiat la
 Londra în 1913, au binevoit să recunoa-
 scă dreptul său de existență politică,
 creând statul albanez. Această decizie-
 ne, pe cât de uranitară pe atât de
 justă a Areopagului European, a deș-
 teptat în poporul albanez un profund
 sentiment de recunoștință.

În același timp, Conferința amba-
 sadorilor la Londra, a hotărât un șir de
 măsuri, de cari avea nevoie noul stat
 pentru a-și asigura un început de or-
 ganizațiune economică și administra-
 tivă. Dar aceste măsuri cari, poate, ar
 fi fost îndestulătoare în ceea ce privește
 organizațiunea internă, din nenorocire
 nu au putut produce rezultatul satisfă-
 cător ce era de așteptat și aceasta
 din cauza intrigilor venite din afară.

Sunt destul de cunoscute astăzi
 cauzele și autorii, scopul și mijloacele
 întreprinse pentru a produce așa nu-
 mita miscare epiroată și pe cea din Al-
 bania centrală.

Răul de altfel, s'ar fi stins curând
 sau, în orice caz, nu ar fi luat așa
 proporții, dacă Marile Puteri protectorae
 s'ar fi bucurat de liniștea necesară de
 a se ocupa de nevoile statului creiat
 de ele și care nu depășise încă perico-
 lul și greutatea începutului pentru a
 nu mai avea nevoie de asistența directă
 a protectorilor săi.

Odată declarat marele războiu,
 toți acei cari stăteau la pândă aștep-
 tând ocaziunea favorabilă, se grăbiră
 de a precipita acțiunea lor răuvoitoare
 pentru a putea să-l culeagă cât mai
 curând fructele.

Astfel, Grecia oficială, sub pre-
 textul de a stabili liniștea în acele re-
 giuni, a ocupat cea mai mare parte din
 Albania sudică; Italia, fie pentru un
 scop filantropic, fie pentru a putea în-
 treprinde, la timp o acțiune care să fie
 de natură a silii pe dușmanii Albaniei
 să respecte deciziunile Marilor Puteri,
 a ocupat Valona, — acestea sunt de-
 claratiunile oficiale ale guvernului Ita-
 lian, ale cărui intențiuni sunt, ne place
 să credem, binevoitoare față de noi;
 Serbia și Muntenegru, în sfârșit, pre-
 textând incursiuni absolut imaginare
 ale albanezilor în țările lor și profitând
 și de faptul intrării Italiei în război,
 au năvălit în Albania strict neutrală și
 au ocupat, nu fără a comite tot felul
 de grozăvii, restul de teritoriu al Al-
 baniei independente.

Considerând că această violatiune,
 lipsită de orice pretext plauzibil, a
 teritoriu al albanez, constituie un ade-
 vărat atentat săvârșit în contra liber-
 tății națiunii noastre și o detestabilă
 victorie a forței asupra dreptului, în
 pizma principiului sfânt al naționalită-
 ții, — căruia principiu, dușmanii Al-
 baniei, dătoresc chiar existența lor.

Coloniile Albaneze din București și
 din Constanța, protestează cu cea mai
 mare energie în contra acestei stări de
 lucruri și respectuos vă roagă să bine-
 voii a aduce la cunoștința înaltului Gu-
 vern ce, cu onoare, reprezentați, dolean-
 țele noastre, ca să intervie pentru a
 asigura respectarea deciziunilor solem-
 ne luate de Marile Puteri cari au garantat
 independența și integritatea teritorială a
 Albaniei.

Urmările înfrângerii rusești din Galiția.

Un apel al ziarului Novoje Vremja.
 — Rușii se retrag în interior.

Ziarul rusesc „Novoje Vremja”, a publicat
 zilele trecute la loc de frunte, următoarele,
 „câte poporul rus”:

„Succesul din Galiția îl entusias-
 mează pe dușman și îi dă speranța
 unei noi înaintări ocupând locuri
 aliate pentru prezent în mâinile no-
 stre. Desigur, retrăgându-se în pozi-
 ționi ce li s'au indicat, armatele ru-

sești vor fi nevoite să evacueze provi-
 zoriu și o parte din teritoriul patriei,
 lăsând în mâinile dușmanului produsele
 muncii pacifice și bogățiile cu truda
 agonisite.

Populația civilă și nearmată, n'are
 puțină să-și apere avutul, însă ea
 poate face mari greutăți vandallilor
 moderni, fără să se servească de
 puști. Conducătorii armatelor lui Wil-
 helm, pregătind ofensiva în teritoriul
 cel mai fertil al Rusiei, se gândesc în
 primul rând să pule mânia pe provi-
 zuni bogate, pe furaj din destul și ma-
 teriale necesare artileriei, de cari în
 Germania se simte o mare nevoie. Iată
 deci secretul ofensivei.

Dar stă în puterile noastre să
 căruim calculele adversarului, emigrând
 din teritoriile amenințate, în guberniile
 de la centru. Ori ce locuitor deci, își
 va face cu onoare datoria către patrie,
 dacă va distruge toată munca sa de
 ani îndelungați și toată agoniseala.

Nu ni trebuie să lășăm nimic din
 ceea ce poate fi util germanilor și ar-
 matelor lor. Trebuie ca trupele noastre
 de artilerie să acoperind retragerea
 forțelor principale, să nu lase în urma
 lor nimic afară de pământ gol și rus-
 tietatea.

În momentul de față nu se poate
 ține seamă de interesele individuale. La
 timp, pierderile vor fi răsplătite din
 belșug.

Acum nu trebuie să avem în ve-
 dere altceva, decât distrugerea vrăj-
 mașului. Rusia a trăit timpuri și mai
 grele; ea va trăi și războiul acesta. Un
 popor mare nu poate fi recunoscut ca
 atare, de cât în momentele de su-
 ferință.

Acest apel desperat n-are lipsă
 de nici un comentariu.

SITUAȚIA pe câmpul de războiu.

Azi dimineață am primit dela bi-
 roul de presă al prim-ministrului ur-
 mătoarele comunicate oficiale telegrafice:

Budapesta 7 Iulie. — Din marele
 cartier general al nostru se comunică
 oficial cu data de azi:

Situația în nordul
 monarhiei.

În Polonia rusească, spre ost
 dela Vistula lupta continuă. Am
 respins crunt numeroase atacuri
 violente rusești. A trebuit să ni re-

Din carnetul meu...

Oamenii mari au cea mai puțin
 complicată concepție despre lume. Ade-
 sea înțeleg sufletul unui om dintr'un
 gest nelăsămnat; așa înțeleg cugetă-
 torii mari existența întregă dintr'un
 gest al ei. Noi, cei mici, ce facem? Dis-
 compunem realitatea în nenumăratele
 ei încheieturi — și tot n'am înțeles
 aproape nimic...

Orice religie de împrumut ne ia
 tocmal ce ne promite: libertatea internă.

Viața, moartea... întrebări așa de
 mari, încât mîntea cea mai largă răs-
 punde tot atât de vag, ca și cea mai
 strimată. Ai crede, că nu sunt întrebări,
 pe cari le pun eu, sau tu, ci un singur
 spirit uriaș — care-i în mine, în tine,
 și în toți...

Minunea e un cuvânt, ce spune
 foarte mult și foarte puțin: foarte mult,
 când însemnează aureola, de care ve-
 dem încunjurată lumea, când o privim
 prin prismă venerației; foarte puțin,
 sau nimic, când vrea să însemneze ceva
 obiectiv-științific.

Între tendințele noastre pe cât de
 inconștiente, pe atât de primejdioase —

este și aceea de a da *părerilor* noastre
 morale forma imperativului categoric.

O idee produsă de tine însuși îți
 face cu totul altă impresie, decât aceeaș
 idee produsă de altul.

Toți dorim fericirea zeller lui
 Epicur — și nu știm că pentru așa
 ceva trebuie să ne ducem în „inter-
 mundi”...

Nu-ți poți face doctrină din Indo-
 lală, fără de-a deveni tocmal ceea ce nu
 dorești: dogmatic.

Este o psihologie pe care ne-o
 facem involuntar, instinctiv, și care de-
 vine apoi un factor *organic* în viața
 noastră sufletească.

O creațiune filozofică o judecăm
 în primul rând după consecințele sale
 psihologice, iar o creațiune științifică
 după cele logice.

Unele sentimente nu te influin-
 țează după intensitatea lor ci după vâr-
 sta lor...

Veni-va oare omul, care să ne si-

lească să ne mâncăm Idolul, ca Jidovii
 lui Moise?!

Ești silit de-atâtea ori să-ți amîn-
 tești povestea cu copilul, care scoate
 peștele din apă, ca să nu se facel!

Nouăzecișinouă la sută dintre oa-
 meni nu iubesc nici minciuna și nici ade-
 vărul, ci viața întreagă mint și spun
 adevărul, după cum e mai comod, să
 facă una sau cealaltă.

Dacă nu ni-s legate mâinile, cel
 dintâi lucru, ce ni-l închipuim și cel
 din urmă, ce-ar trebui să-l credem
 este, că suntem *liberi*.

Apropiindu-ne de limitele cunoș-
 tințelor omului, lasă tot mai mult la
 iveală obiceiurile, gesturile — și bune,
 și rele — ale gândirii sale...

În orice problemă — fie cât de
 mică — se reflectează cele mai largi
 probleme — „problemele divine” le-am
 putea numi. Bine înțeles nu *privind*
orișicum poți vedea reflexul cerului în
 picurul de rouă...

Omule, n'al puzni de fer, nici mi-

ea cea mai frumoasă, ce se poate, sau
 nu se poate închipui, n'al celi de vul-
 tur și nici volața Creatorului... Și
 din fiecare colț al lumii îți spune ci-
 neva: opera și-a întrecut cu mult
 puterile!

Nu ești mândru, când te gândești,
 că zeii, obiceiuiți cu lumina și vecinicia,
 dacă s'ar coborâ pe pământ n'ar putea
 suportă greul acestei vieți?! Iar tu în-
 vingi, și nizești spre culmi...

Cea mai frumoasă operă și-a să-
 vărsit-o natura prin aceea, că prin *om*,
 a ajuns să vadă în sine însăși pe
 Dumnezeu...

Din cei cari și-au îngropat reli-
 gia, câți n'au făcut trista experiență,
 că *știința* e o femeie căzută, care vrea
 să mângâie pe toți și nu poate mân-
 găia pe nimenea?!

Aș împărtași poate că și eu punc-
 tul de vedere al acolora cari disprețu-
 iesc speculațiile metafizice, dialectice,
 abstracte, dacă n'aș fi convins, că nu
 logica de multe ori șubredă și naïvă a
 acestora este esența lor, ci că un gând
 adânc și mare s'a îmbrăcat într'o halcă
 puțin frumoasă. Dacă voi vedea un

rege îmbrăcat în zdrențe nu voi as-
 cultă răsul mulțimii. E așa de trist, că
 disprețul se împletează cu atâta sârguință
 și o' nelnicșipută greutate — ad-
 mirația.

Capriciu metafizic: Suntem obici-
 nuți să considerăm haosul de stadiu
 întâiu al universului: din acest haos
 s'ar fi desvoltat în puterea legilor „veci-
 nice” minunea, ce-o vedem astăzi și
 minunea, că vedem preste tot. — Dece
 acele legi „vecinice”? Nu ne putem în-
 chipui și'n privința aceasta un haos, o
 disordine, un desechilibru?

Dacă fondul lumii ar fi rău, ce
 rost ar fi avut creațiunea conștiinței —
 pentru ca să se simtă acel rău?

Toate faptele — căderea acestei
 frunze, strălucirea Pietelidelor, gândul
 tău — sunt de-copotrivă *de naturale* și
 de opotrivă *de minunate*...

Lucian Blaga.

ȘTIRI

— 9 Iunie n. 1915.

Pentru fondul de zărire d-l Grig. Mănoilă preot în Tohanul-vechi trimite prin administrațiunea ziarului nostru cu prilejul reînnoirii abonamentului suma de 1 cor. Mulțumite.

Ofițeri distinși. Cu ordinul coroanei de fer cl. III cu decorația de războiu a fost distins locotenent-colonelul Alexandru de Aidea—Pop șeful statului major a diviziei a 40-a de infanterie teritorială.

Cu crucea pentru merite militare cl. III cu decorația de războiu a fost distins majorul Danil de Aidea-Pop dela reg. de inf. 63.

Cu lauda prealaltă — Signum laudis — a fost distins locotenentul Ștefan Martinovici dela reg. 5.

Crucea de aur pentru merite cu coroana pe funta medaliei de vitejie, s'a conferit oficialului superior militar de registratură Ioan Craioveanu dela comanda armatei a 3-a.

Soldaii decorati. Cu medalia de argint pentru vitejie cl. I. au fost decorati: stegarul Dr. Atanasie Mărza, sergentul Iosif Șomtechi — dela reg. 51.

Cu medalia de argint pentru vitejie cl. II: cadetul Dumitru Cincian, sergentul Gheorghe Danclu și Gavril Ungur dela reg. 50. Stegarul Ștefan Șica, sergentul Mihai Samoilă, carporalul Vasile Cadhel Ștefan Corșoș, Ambrosie Pop, Ioan Lazar, infanteristii Laurențiu Lingurar și Ioan Sabo — toți din reg. 51. Sergentul Gheorghe Ordaș, caporalul Mihail Dobrea — din reg. 62; fruntașul Gavril Moldovan din reg. 63.

Namire. Maj. Sa a numit preot militar i. r. pe preotul gr. cat. Siman Coman din arhidieceza Alba Iuliei.

Pentru marșal-Orfelina proiectat de Uniunea femeilor române din Ungaria au dăruit D-șoarele Eleanora și Tereza Strătescu suma de 40 cor. ca cotizație anuală pe anul 1915.

Subsemnată prezintă esprimă și pe aceasta cale generoșelor donatoare cea mai călduroasă mulțumită. Maria B. Băilescu.

Accident de aviație la Cetrocent. Din București se anunță: Marți după amiază pe la orele 645 un accident, care grație unei întâmplări ferice nu a avut un desnodământ tragic, s'a petrecut la parcul de aviație dela Cetrocent. Pe un aparat «Farman» de 80 de cai putere s'au urcat locotenentul Rătescu și sublocotenentul Patriciu. Acesta din urmă își dăduse Sămbăta trecută examenul de pilot și urma să primească dela d. locot. Rătescu noui instrucțiuni și indicațiuni necesare buneii conduceri a unui aparat de zburat. Totul a mers cât se poate de bine. Zborul a fost executat în condițiuni mulțumitoare și cei doi aviatori au coborât pe platformă aterizează. Fie că motorul nu a funcționat regulat, fie că nu a fost oprit la vreme, aparatul odată ajuns la pământ nu a putut fi oprit ci a mers înainte și s'a izbit cu putere de împrejmuirea parcului de aviație. Cei doi aviatori ce urmăriseră zborul și aterizarea celor doi ofițeri aviatori au alergat în grabă în ajutorul celor doi camarazi.

Aparatul fusese sfărâmat cu desăvârșire și desub sfărâmături au fost scosi cei doi ofițeri, cari din ferocitate nu s'au ales decât cu răni ușoare. Locotenentul Rătescu are o leziune la cap, la nas și o sgarierură în partea stângă a pieptului. Sublocotenentul Patriciu are câteva sgarieruri la cap și la mână. Cu o ambulanță a societății de salvare cei doi aviatori au fost transportați la spitalul Brâncovenesc, de unde, după ce li s'au făcut pansamentele necesare, au fost duși fiecare la locuința sa.

Pentru Internatul Orfelinat al Reun. fem. rom. din Brașov au dăruit D-șoara Ana Brosteanu directoarea acestui Internat și Emilia Brosteanu maestră de menaj suma de 11 cor. pentru care se exprimă și pe caloa aceasta cea mai adancă mulțumită.

O declarație a regelui Bavariei. Correspondentul din München al ziarului „Neues Wiener Tagblatt» a fost primit în audiență de către regele Bavariei, care l-a împuternicit să comunice că făcut o deosebit de mare plăcere că l-a găsit pe împăratul Franz Josef, în dispință sănătate și voinic. Regele a fost foarte satisfăcut și de călătoria sa pe frontul de est. Trupele aliate germane și austro-ungare au făcut o impresiune excelentă. Cu toate marile strapațe nu se observa să fi fost obosite, dimpotrivă, toți se distingueau printr-o mare încredere în victorie.

Proprietar: Tip. A. Muresianu; Branisce & Comp. Redactor responsabil: Ioan Lacea

tragem trupele dinaintea puterii covârșitoare rusești dela Lublin, de pe ambele laturi ale drumului militar, unde dușmanul a început contra-ofensivă, până pe înălțimile, ce se ridică spre nord dela Krasnik. Spre vest dela Vistula am ocupat câteva poziții de-ale avantposturilor rusești. Pe valea râului Bug și în Galiția de est situația e neschimbată. Am respins eșirile, pe cari dușmanul le-a îndreptat în contra noastră pe cursul inferior al Zlotaipei.

Îla granițele italiene.

Italienii au îndreptat iarăși câteva eșiri în contra noastră în regiunea Görz. În contra capului de pod dela Görz au fost trimise în luptă și gloatele dușmane. Trupele noastre însă, ca întotdeauna, așa și acum au respins toate atacurile dușmane. Pe sectorul de mijloc al frontului dela Isonzo, precum și pe teritoriul Krn e liniște. La hotarele tiroleze și carintiene decurg numai lupte de artilerie.

La sudost: Pe înălțimile de graniță ce se ridică spre est dela Trebinje s'a început — în zorile zilei de 7 l. c. — din nou lupta în contra Muntenegrinilor. Deoarece contra-atacul pe care Muntenegrinii l'au îndreptat în contra noastră în 6 l. c. a fost zădărnicit, aceștia au mai încercat încă în noaptea aceleiași zile o eșire în contra noastră care eșire s'a izbit însă de focul nostru de infanterie și artilerie. Aici e acum liniște.

Scufundarea unui crucișetor italian.

Unul dintre submarinele noastre a torpilat în dimineața zilei de 7 l. c. în Adriatica nordică un crucișetor italian tip Amulphi și l'a scufundat.

General de divizie Höfer, locușitorul șefului de stat major Budapesta 8 Iulie. Al doilea comunitat):

Bătălia dela Krasnik continuă; aici se dau lupte violente. Rușii își întrebunțează noile întăriri, ce li sosesc, pentru ca să îndrepteze în contra noastră atacuri violente. De altminteala pe toate fronturile din nordul monarhiei e relativ liniște. La granițele italiene s'a dezvoltat o activitate mai deosebită numai pe frontul dela Isonzo, unde se dau luptele în cadrele obișnuite în ultimele zile, așa d. e. câteva focuri de artilerie, apoi unele atacuri de proporții mai mari sau mai mici, pe cari însă le respingem întotdeauna.

Pe frontul anglo-franco-ruso-german.

Berlin 7 Iulie. — Buletinul oficial al marelui cartier general german e pentru azi următorul:

Spre vest dela Souchez Franzezii au pătruns în tranșeele noastre pe o estindere de 800 de metri. I-am scos însă de-acolo printr'un contra-atac. Al doilea atac al lor s'a izbit apoi de focul nostru. Dușmanul atacă zadarnic zi și noapte pozițiile, pe cari le-am ocupat noi spre vest dela Apremont. Numărul prizonierilor făcuți aici s'a urcat la 400. Pe întreg frontul vestic decurge o vie luptă de artilerie.

La est și sudost: Am respins atacul, pe care dușmanul l'a îndreptat în contra noastră dinspre Kowno. Am ocupat pozițiile rusești la Stegno, spre nordost dela Prasnits. Spre vest dela Vistula superioară am luat cu asalt rând pe rând toate pozițiile dușmane de acolo.

Dela Academia română.

Concursuri pentru premii.

B. Premiul pentru lucrări puse la concurs cu subiecte date.

I. Premiile Secțiunii literare.

— Urmare. —

1. Premiul Adamachi, de 5000 Lei (divizibil), se va da, în sesiunea generală din 1916, celei mai bune lucrări scrise în limba română despre: Studiu asupra formațiunii numerelor de familie la Români. — (Deciz. 13 Maiu 1911).

Terminul prezentării manuscriselor este până la 31 Decembrie 1915.

2. Premiul Ellade-Rădulescu, de 5000 Lei, se va da în sesiunea generală din 1918, celei mai bune lucrări scrise în limba română despre:

Frumosul în poezia populară românească. — (Deciz. 21 Maiu 1913).

Terminul prezentării manuscriselor este până la 31 Decembrie 1917.

3. Premiul Năsturel, de 5000 lei, se va da în sesiunea generală din 1918, celei mai bune lucrări scrise în limba română despre:

Studiul asupra limbii și stilului cronicarilor români. — (Deciz. 21 Maiu 1913)

Terminul prezentării manuscriselor este până la 31 Decembrie 1917.

4. Premiul Princesa Alina Știrbei se va da, în sesiunea generală din 1918, pentru cea mai bună scriere în limba română despre:

Povestiri morale pentru copii între 10—14 ani.

Povestirile vor fi de preferință din istoria națională sau din viața socială trecută și actuală. Pot fi traduceri sau localizări până la a patra parte. — (Deciz. 27 Maiu 1913)

Premiul este de 8500 Lei, în care sumă se cuprinde premiul autorului și cheltuielile de tipărirea scrierii (de minimum 30 coște de tipar gammond) în 1000 exemplare, din cari 800 ale autorului și 200 ale Academiei.

Terminul prezentării manuscriselor este până la 21 Decembrie 1917.

5. Premiul Adamachi, de 5000 lei (divizibil), se va da, în sesiunea generală din 1919, celei mai bune lucrări scrise în limba română despre:

Adverbul în limba română. Studiu sintactic.

Lucrarea va studia, din punct de vedere sintactic, adverbul român în dezvoltarea sa istorică, luându-se în considerare toate dialectele limbii române. De asemenea va trata despre adverbele întrebunțate în mod conjuncțional și despre substantivele întrebunțate adverbial. — (Deciz. 27 Maiu 1914.)

Terminul prezentării manuscriselor este până la 31 Decembrie 1918.

II. Premiile Secțiunii istorice.

6. Premiul Alexandru Ioan Cuza de 20.000 Lei, se va da, în sesiunea generală din 1916, sau în orice sesiune următoare, celei mai bune lucrări scrise în limba română despre: Istoria Românilor dela Aurelian până la fundarea Principatelor.

Punctele de căpetenie ale programului sunt cele următoare:

1. Teritoriul colonizațiunii romane în țările din dreapta și din stânga Dunării de jos.

2. Teoriile vechi și nouă despre originea și locuințele Românilor în cursul evului mediu.

3. Migrațiunea popoarelor în țările dunărene și înrăuririle reciproce dintre barbari și elementul roman, dela părăsirea Daciei Traiane până la înființarea Imperiului bulgar.

4. Români și Bulgarii în timpul Imperiului bulgar și al celui românobulgar și relațiunile lor cu popoarele din stânga Dunării.

5. Originea Principatelor Române.

Lucrarea va fi întemeiată pe un studiu cât mai amănunțit și conștințios al izvoarelor antice și medievale: autori, inscripțiuni, documente și ori-ce resturi ale vechimii, utilizându-se și toponimia, limba și în genere ori-ce fântână ce ar putea contribui la lămurirea chestiunii. — (Deciz. 5 Aprilie 1900 și 25 Martie 1904.)

Terminul prezentării manuscriselor este până la 31 Decembrie 1915.

7. Premiul Alexandru Ioan Cuza, de 6.000 Lei, se va da, în sesiunea generală din 1916, celei mai bune lucrări scrise în limba română despre:

Istoria breslelor în Principatele Române. — (Deciz. 18 Maiu 1911.)

Terminul prezentării manuscriselor este până la 31 Decembrie 1915.

8. Premiul Ellade-Rădulescu, de 5000 Lei, se va da, în sesiunea generală din 1916, celei mai bune lucrări scrise în limba română despre:

Relațiile noastre cu Turcia dela pacea dela Chiuciu-Cainargi până la proclamarea independenței. — (Deciz. 18 Maiu 1911)

Terminul prezentării manuscriselor este până la 31 Decembrie 1915.

9. Premiul Năsturel, de 5000 Lei, se va da, în sesiunea generală din 1916, celei mai bune lucrări scrise în limba română despre:

Administrația austriacă în Otenia, Banat și Transilvania până la pacea dela Belgrad. — (Deciz. 18 Maiu 1911)

Terminul prezentării manuscriselor este până la 31 Decembrie 1915.

10. Premiul Adamachi, de 5000 Lei (divizibil), se va da, în sesiunea generală din 1917, celei mai bune lucrări scrise în limba română despre:

Valurile (troiane)le drumurilor și

cățățile romane din toate țările locuite de Români.

Autorul va alcătui un repertoriu sumar, dar complet și metodic, al tuturor valurilor, drumurilor și cățăților romane, ale căror urme, singurele ce ne-au mai rămas dela Romanii, se mai cunosc până astăzi la noi. În acest scop, pe lângă lucrările speciale de arheologie și epigrafie, se va ține seamă de relațiunile cronicarilor români și străini și de notele călătorilor străini, cari le-au descris sau semnalat, precum și de vechile noastre hotărâni de moșii, în cari de multe ori valurile, drumurile și cățățile se întămpină ca semne de hotar. Pentru fiecare, se va culege cu multă atențiune ori-ce tradiție sau poveste ce se leagă de ele; iar la sfârșitul lucrării se va întocmi o hartă istorică cu toată preciziunea cuvenită spre a fi la îndemână ori-cui, mai ales în vederea conservării și ocrotirii lor de către autoritățile publice. — (Deciz. 23 Maiu 1912.)

Terminul prezentării manuscriselor este până la 31 Decembrie 1916.

11. Premiul Neuschetz, de 2.000 Lei, se va da, în sesiunea generală din 1917, celei mai bune lucrări scrise în limba română despre:

Istoria costumului la Români până la 1821.

Cercetarea se va mărgini la istoria îmbrăcămii și obiectelor de găteală, cari au putut fi aduse de obiceiul și din alte țări; iar din industria casnică națională se vor arăta numai produsele ei în legătură cu portul nostru în trecut. Aceste produse ar fi: țesăturile, aleșăturile și cusăturile pe diferite pânze: de mătase, în bambac, etc., apoi împletiturile și găteala părului.

Autorul se va ocupa și de costumele Voevozilor, Domnițelor, boierilor și jupânților noastre, cercetând folie de zestre, parte publicate, parte inedite, din colecția de documente a Academiei, sau din alte părți. Va studia de asemenea picturile murale de pe la biserică și va căuta să lămurească înțelesul cuvintelor vechi, ca: socman, cumăncă, râteze, brau mocadin și altele, ce se găsesc, fie în cârți, fie în vechile noastre documente.

Lucrarea va avea și gravuri alese. — (Deciz. 26 Maiu 1912.)

Terminul prezentării manuscriselor este până la 31 Decembrie 1916.

12. Premiul Șan-Marin, de 2.000 Lei, se va da, în sesiunea generală din 1918, celei mai bune lucrări scrise în limba română despre:

Categoriile economice și dezvoltarea lor în istoria comerțului român. — (Deciz. 30 Maiu 1915.)

Terminul prezentării manuscriselor este până la 31 Decembrie 1917.

13. Premiul Năsturel, de 5.000 Lei, se va da, în sesiunea generală din 1919, celei mai bune lucrări scrise în limba română despre:

Bibliografia istoriei Românilor. — (Deciz. 19 Maiu 1914.)

Terminul prezentării manuscriselor este până la 31 Decembrie 1918.

14. Premiul Ellade-Rădulescu, de 5.000 Lei, se va da, în sesiunea generală din 1920, celei mai bune lucrări scrise în limba română despre:

Mișcarea revoluționară din 1821 în Principatele Române. — (Deciz. 30 Maiu 1915.)

Terminul prezentării manuscriselor este până la 31 Decembrie 1919.

15. Premiul Adamachi, de 5.000 Lei, se va da în sesiunea generală din 1920, celei mai bune lucrări cuprinzând:

Ediția românească a Memoriorilor Regelui Carol cu adnotările istorice și o prefață cuprinzând în linii generale istoria Domniei-Sate. — (Deciz. 30 Maiu 1915.)

Terminul prezentării manuscriselor este până la 31 Decembrie 1919.

(Va urma)

Asigurarea pâinii.

— Fine. —

Nu vom înșira toate dispozițiile, cari au mai urmat după cele dela începutul iernii trecute, căci ne-am extinde prea departe. Vom aminti numai, că măsura cea mai radicală, rechiziționarea cerealelor, a urmat numai la începutul primăverii, a căcă la 7 Iulidupănceperea războiului, că dela orașe s'au luat măsurile cele mai întinse și severe pentru coacerea pâinii de o singură calitate, de făină amestecată: de grâu, săcăară, orz și porumb în părți strict determinate în vederea celei mai extreme economisirii. Căci se știe, că ententa luase, aproape dela începutul războiului, măsurile cele mai întinse ca să ne răpună prin înfometare.

Acest plan însă nu a succedut. Deoarece, descoperit fiind, atât în Germania, cât și în monarhia noastră s'au luat cele mai întinse și severe măsuri pentru a fi zădărnici. Și ei și poate fi privit de zădărnici în urma dispozițiilor

de tot felul, între cari cele mai de căpetenie le-am enumerat în șirele precedente.

Cu ajutorul lui Dumnezeu am ajuns în pragul secerișului, fără să se fi semnat undeva în țară foamea. Ce e drept, lipsuri au fost și mai sunt încă destul de mari în multe părți, dar, de foame, oameni n'au murit. Și aceasta e capul lucrului.

Pentru anul economic, în care vom intra încurând, prospectele sunt până acum favorabile.

Recolta cerealelor se anunță a fi mai pe sus de mijlocie atât în privința cantitativă cât și în cea calitativă, adică superioară celei a anului trecut, așa că vor putea fi satisfăcute toate necesitățile traiului poporațiunii și armatei, fără a fi avizați la import.

De altă parte ministerul — în urma experiențelor din anul economic, acum pe sfârșite, — luând măsuri pentru secuestrarea recoltei anului curent prin ordonanța sa Nr. 2072/915 de data 16 Iunie a. c., s'au înlăturat multe pericole și mai ales foamea, ce s'ar fi putut provoca prin o scumpete dușă la extrem.

Prin secuestrarea grâului, săcării, grâului mestecat, orzului și ovășului se are în vedere, înainte de toate, ca fiecare locuitor al țării să-și poată avea pâinea cea de toate zilele, în anul ce vine, fără a o plăti prea scump și, pe cât se poate, să mai rămână rezerve și pentru alt an, eventual, mai puțin favorabil decât acela, în al cărui prag se aflăm.

Considerată din toate punctele de vedere ordonanța de secuestrare a cerealelor, ea este în general, singura cale pentru asigurarea pâinii în condiții mai favorabile pentru toți în vremurile grele prin cari trecem.

Nemulțămiri vor fi, de sine înțeles, destule față de această ordonanță și față de însăși aranjarea faptică, prevăzută în paragrafi din care se compune.

Nemulțămiri vor fi, în locul prim, oamenii de afaceri, speculanții de bucate, cărora li se închide deumil, în acest an excepțional, dela afaceri strălucite pentru ei și păgubitoare obștei.

Nu se vor simți prea mulțămiri nici însuși producătorii, cărora li se îngădește în paragrafi libertatea de a dispune după plac de agoniseala lor, și, mai ales, că, după părerea lor li se lasă un cvant cam mic de cereale pentru trebuințele proprii.

De speculanții însă să nu ne doară capul. Ei vor găsi destule prilejuri pentru a eluda și paragraful acestei ordonanțe. În cazul cel mai rău, ei vor putea, cu înșelare, să obțină condiții favorabile în mașinaria complicată a societății contemplete pentru procurarea produselor necesare aprovizionării publice sau pentru export, cum și în acțiunea comitateilor, municipiorilor orașenești, orașelor cu magistrat, comunelor și diferitelor corporații și instituții, cooperative de consum, reuniuni agricole etc.

Producătorii de altă parte, vor putea să rețină pentru trebuințele proprii și din recolta de porumb și alte produse, iar bucatele secuestrate li se vor plăti cu prețuri mulțumitoare; căci prețurile fixate deja prin cea mai nouă ordonanță ministerială pentru anul economic 1915/16 sunt destul de favorabile pentru producători.

În fine masa cea mare a locuitorilor din oraș și din sate, care trăiește din cumpărat, va putea să-și satisfacă, și ea, trebuințele în condiții mai favorabile, nefiind expusă să cumpere pe prețuri insuportabile sau chiar să piară de foame.

În cele precedente am arătat, în liniamente generale, mai întâiu procesul, ce s'a urmat în primul an al războiului (1914/15) cu privire la asigurarea pâinii de toate zilele în țara noastră, proces, care nu diferă mult de cel urmat în Austria și Germania.

După aceea am apreciat dispozițiile luate prin ordonanța ministerială Nr. 2072/1915 dela 16 Iunie a. c. cu privire la secuestrarea recoltei anului 1915/16, rămânând ca într'un articol următor să stăruim asupra măsurilor, ce ar trebui să se iee și din partea noastră, mai ales, pentru asigurarea pâinii de toate zilele pe seama poporațiunii sărace, care și în anul 1914/15 a luptat cu greutate în nemai-pomenite, cari în viitor, pe lângă toate precauțiunile, pot să ajungă a fi cu totul insuportabile.

[R. E.]